

РЕШЕНИЕ

№ 38

гр. Велико Търново, 11.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВЕЛИКО ТЪРНОВО, ПЪРВИ ГРАЖДАНСКИ И ТЪРГОВСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на четиринадесети февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: ЯНКО ЯНЕВ

Членове: ГАЛИНА КОСЕВА
ДИМИТРИНКА ГАЙНОВА

при участието на секретаря МИЛЕНА СТ. ГУШЕВА
като разгледа докладваното от ЯНКО ЯНЕВ Въззивно търговско дело № 20244001000004 по описа за 2024 година

за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 258, ал. 1, предложение първо от ГПК - въззивно обжалване.

С Решение № 97/23.10.2023 год., постановено по т. д. № 3/2023 г. по описа на Великотърновски окръжен съд са отхвърлени предявените от „ВИП Софтуер“ ООД, гр. Русе против Сдружение с нестопанска цел „Национална овцевъдна и козевъдна асоциация“, гр. Велико Търново, искове, с които на основание чл. 79, ал. 1, предл. първо във вр. с чл. 266, ал. 1 от ЗЗД и чл. 4 от договор, сключен между страните на 05.01.2022 г., претендира сумата от 29 944.20 лв. аванс по чл. 4 от договора с включен ДДС, сумата от 1 372.45 лв., обезщетение за вреди от забава в плащане на горното вземане, търсено в размер на законната лихва по чл. 86 от ЗЗД за времето от 30.04.2022 г. до 11.10.2022 г., законна лихва върху главното вземане от предявяване на исковете насетне и сумата от 411.60 лв., имотна загуба в размер на разходите по обезпечаване на исковете и налагане на допуснатото обезпечение, като неоснователни. Със същото решение е осъдено „ВИП Софтуер“ ООД, гр. Русе да заплати на Сдружение с нестопанска цел „Национална овцевъдна и козевъдна асоциация“, гр. Велико Търново сумата от 3 000 лв., разноски по делото, на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК.

Постъпила е въззивна жалба от „ВИП Софтуер“ ООД, ЕИК 117548397, със седалище и адрес на управление: гр. Русе, *****, представляван от П. Ч. – управител, чрез адв. Н. Т.

от АК – Русе против Решение № 97/23.10.2023 год., постановено по т. д. № 3/2023 г. по описа на Великотърновски окръжен съд.

В същата се излага, че обжалваното решение е неправилно и незаконосъобразно, постановено в противоречие на материалния закон, събраните по делото доказателства и съдебната практика. Излага се, че изводът на първоинстанционния съд, че ответникът е упражнил правото си по чл. 268 от ЗЗД, поради което искът е неоснователен, бил в противоречие с материалния закон, събраните по делото доказателства и съдебната практика. Твърди се, че не съществува и изобщо не е съществувала „обективна причина“ за отказ по чл. 268 от ЗЗД. На следващо място се твърди, че дори да се приеме, че е налице отказ от ответника на основание чл. 268 от ЗЗД, то този отказ е осъществен след възникване на претендираното вземане. Ответникът бил уведомен и, че работата е извършена.

Претендира се да се отмени обжалваният съдебния акт и да се постанови друг, с който да бъдат уважени предявените искове. Претендират се разноски.

В срока по чл. 263, ал. 1 от ГПК е подаден отговор на въззивната жалба от Сдружение с нестопанска цел „Национална овцевъдна и козевъдна асоциация“, ЕИК 176041901, със седалище и адрес на управление: гр. Велико Търново, *****, представявано от С. К. – председател на УС, съд. адрес: гр. Велико Търново, *****, чрез адв. К. А. от АК – Велико Търново.

В същия се излага, че въззивната жалба е неоснователна, а обжалваният съдебен акт – правилен и законосъобразен, поради което същата следва да бъде отхвърлена. Излага се, че първоинстанционният съд е достигнал до правилни и съответстващи на събраните по делото доказателства. В отговора се твърди, че оплакванията във жалбата, че липсата на средства не съставляват „обективна причина“ по см. на чл. 268 от ЗЗД и не държат сметка за данните по делото. Неоснователно било и възражението, че изявлението по чл. 268 от ЗЗД не било достатъчно ясно и не съдържало категоричен отказ от договора.

Първоинстанционният съд е приел, че е налице валиден договор за изработка, по който ответникът е упражнил правото си по чл. 268 от ЗЗД, като последица било налице прекратяване на договора и отпадане правото на аванс, като част от дължимото възнаграждение, поради което предявените искове били неоснователни. Приел е за неоснователно възражението на ищеца, че за упражняване на правото по чл. 268 от ЗЗД било нужно заплащане на направените от изпълнителя разходи, извършената работа и печалбата, която би получил при изпълнение, тъй като ответникът нямало как да знае като сума компонентите на правото на изпълнителя, следващо от едностранното прекратяване на договора, за да ги заплати едновременно с изявлението си, че се отказва от договора. Направил е извод, че остойностяването на извършената работа, разходите и печалбата била работа на изпълнителя (арг. от чл. 266, ал. 1, изр. второ от ЗЗД), който да представи на ответника стойностна сметка на извършеното, което ищецът не бил сторил. Не можело да бъдат уважени и исковете, основаващи се на договора за изработка, дори стойностно извършената работа, разходите и печалбата да съвпадат по размер с аванса по чл. 4 от договора, тъй като правото по чл. 268 от ЗЗД следвало от сключен и впоследствие прекратен

от поръчващия договор за изработка, започнало изпълнение преди последният да се е отказал от поръчката, и разходи на изпълнителя.

Съгласно чл. 269 от ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от релевираните въззивни основания в жалбите.

Първоинстанционното решение е постановено от законен състав, в пределите на правораздавателната власт на съда, изготвено е в писмена форма, подписано е и е разбираемо. Следователно обжалвания съдебен акт не е нищожен по смисъла на чл. 270, ал. 1 и 2 от ГПК.

При извършената служебна проверка с оглед на всички процесуални нарушения, които водят до нищожност или недопустимост на обжалваното решение, съдът констатира, че същото е валидно и допустимо. Не е налице нито един от пороците, които обуславят нищожност или недопустимост на същото.

Апелативен съд – Велико Търново, след като разгледа жалбата, обсъди доводите на противната страна, прецени събраните по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност, провери правилността на обжалваното решение, съобразно правомощията си, приема за установено следното от фактическа и правна страна, във връзка с наведените във въззивната жалба пороци на оспорения съдебен акт:

Пред първоинстанционния съд е предявен осъдителен иск с правно основание чл. 266, ал. 1 от ЗЗД във вр. с чл. 79, ал. 1 от ЗЗД, както и акцесорен такъв по чл. 86, ал. 1 от ЗЗД.

Претендира се авансово плащане по договор за изработка и лихва за забава.

Ответникът е предявил възражение за прихващане, на основание чл. 92 от ЗЗД във вр. с чл. 17 от договора.

В доказателствените задачи на ищеца е да установи извършването на доставката, изработката и съществения елементи на договора – цената на договора и неговия предмет. Ответникът с оглед възражението си срещу предявените искове, както и с оглед възражението си за прихващане следва да установи твърдяното неизпълнение на договора от ищеца (че не са предприети действия по изработване на софтуера и последващите ги такива).

Въззивният съд е обвързан само от наведените във въззивната жалба доводи за неправилност на първоинстанционното решение – арг. от чл. 269, изр. второ от ГПК, поради което следва да се произнесе само в пределите на наведените доводи във въззивната жалба, а служебно, само когато неправилно е приложена императивна материалноправна разпоредба.

По делото не се спори и съдът е приел за безспорно и ненуждаещо се от доказване обстоятелството, че между страните на 05.01.2022 г. бил сключен договор за закупуване право на ползване на софтуер за управление на стопанството и четци за ушни марки, доставка на софтуера, инсталиране му, доставката и тестването на четците за ушни марки и провеждане обучение за работа с тях (чл. 4). Срокът на изпълнение на договора бил

уговорен на 26 месеца, от които 1.5 м (срок за изпълнение, включващ доставка на софтуера, инсталирането му, доставката и тестването на четците за ушни миди) и 24 м (гаранционна поддръжка), като съобразно чл. 3 от договора софтуерът се инсталира и пуска в работен режим в 13 бр. стопанства. Уговорено е, че общата цена да договора е 49 907.00 лв. без ДДС, като в срок до 5 дни от датата на подписване на договора се заплаща аванс в размер на 50%, а окончателното плащане – при подписване на приемо-предавателния протокол (чл. 4).

На 10.01.2022 г. ищецът издал към ответника фактура № 2917 за заплащане на авансово плащане в размер на 50%, съгласно договор от 05.01.2022 г. в размер на сумата от 29 944.20 лв. с ДДС. Няма данни по тази фактура да е постъпило плащане от страна на ответника. Така и заключението на съдебно-икономическата експертиза.

На 04.02.2022 г. между страните бил подписан Анекс, с който срокът на доставка на софтуера и останалите съпровождащи дейности бил променен на 15.06.2022 г. Променен бил и срокът за заплащане на аванса, като била фиксирана датата – до 30.04.2022 г.

На 08.02.2022 г. до ответника е изпратено искане във връзка със сключения договор от 05.01.2022 г. да бъде предоставен списък с 13 бр. крайни бенифициенти-лицензополучатели и график за инсталиране на софтуера, тъй като горното пречатства издаването на лицензите и доставката и инсталацията на софтуера. На това предложение не последвал отговор от ответника.

Не е спорно, че на 10.08.2022 г. постъпило по e-mail предложение на ответника към ищеца за прекратяване на договора по взаимно съгласие без бъдещи претенции на страните (Анекс с дата 08.08.2022 г.), като няма данни предложението да е прието от ищцовото дружество.

С Покана от 07.09.2022 г. ищцовото дружество е поискало от ответника заплащане на уговореното и фактурирано авансово плащане.

От заключението на допусната и изслушана съдебно-икономическа експертиза, неоспорена от страните и приета като доказателство по делото се установява, че процесната фактура е осчетоводена при ищеца и същата е включена в месечния регистър на ЗДДС за м. 01.2022 г., като по нея не са извършвани плащания от страна на ответника. Същевременно фактурата не е осчетоводена в счетоводството на ответника и той не е упражнил правото си на данъчен кредит по нея по реда на ЗДДС.

Спори се относно това, дали за ищецът е започнал изпълнение по договора за изработване на договорения софтуер и дали е налице съдействие от страна на ответника за внедряването му.

Както в отговора на исковата молба, така и пред настоящата инстанция ответникът излага становище, че не дължи плащане по процесната фактура. На първо място твърди, че ищецът не е предприел никакви действия по изпълнението на договора (изработването на софтуера, закупуването на четците, тестването, обучението и инсталирането на продукта), освен това не го бил търсил за осигуряване на съдействие във връзка с изпълнение на задълженията си, нито пък го бил уведомявал за готовността си да изпълни договора. На

следващо място излага, че загубил интерес от изпълнението на договора, тъй като проектното предложение, в което участвал като водещ партньор в ДЗЗД, частично му било отказано финансиране, вкл. и за част от дейностите предмет на договора, като ответникът направил искане за отказ от сключения договор, поради което не дължи плащане по него.

Настоящият състав на въззивната инстанция приема следното:

Процесният договор има смесен характер, който може в цялост да бъде приравнен на договора за изработка. В първата си част, сключеният между страните договор има характеристиката на договор за продажба - „закупуване на право на ползване на софтуер за управление на стопанството и ушни миди“ (чл. 1 от договора), а в останалата си част – инсталиране, доставката и тестването на четците за ушни марки и проведено обучение за работа с тях (чл. 4) – договор за изработка. Т.е. сключеният между страните договор съдържа задължение за ищеца освен да предаде необходимия софтуер и да предостави правото на ползване на компютърна програма, но и задължение да извърши инсталация, тестване и обучение, т. е. задължение за изработка.

Изводът за смесения характер на сключения между страните договор се извежда от нормата на чл. 20 от ЗЗД, съгласно която при тълкуването на договорите трябва да се търси действителната обща воля на страните. В т. см. настоящата инстанция намира, че страните са избрали да сключат един договор, като предмета, дължимата цена за изпълнението му и правата и задълженията на страните по договора са разписани в смисъл на единност на съглашението, взаимосвързаност на частите му и интерес от изпълнението на договора в неговата цялост, което изключва извода за самостоятелност на отделните му части и заявен при сключването му интерес за изпълнение, на която и да е част от тях поотделно. Видно от съдържанието на клаузите дължимата от ищеца престация не е ограничена до задължение да продаде и предаде договорения софтуер (чл. 1), а е налице и негово задължение „инсталиране, доставката и тестването на четците за ушни марки и проведено обучение за работа с тях“ (чл. 4).

Горното сочи, че страните по договора са изразили ясна воля да обвържат дължимото по договора изпълнение като едно цяло, неделимо на отделни части с оглед интереса на ответника и целта на договора – да бъде предаден работещ програмен продукт, който да може да бъде използван от ответника за договореното предназначение.

Волята на страните по договора за дължимо и търсимо изпълнение в неговата цялост и за неделимост на престацията следва и от предвидените в чл. 15 от договора условия за плащане на възнаграждението – при пълното изпълнение на услугата.

Този извод според настоящия състав на съда следва и от уговорената обща цена на договора (чл. 4), която не съдържа удостоверена воля на страните за разделност на престациите, нито тълкувано заедно с останалото съдържание на договора, може да мотивира у съда извод за уговорени различни престации, изпълнението, на които да е със самостоятелно значение за страните.

Т.е. между страните по делото е възникнало облигационно отношение, по силата на

сключен смесен договор за закупуване на право на ползване на софтуер за управление на стопанството и ушни миди, доставка, инсталиране и тестването на четците за ушни марки и провеждане на обучение за работа с тях, който може в цялост да бъде приравнен на договора за изработка - извършване на дадена работа. Видно от така разписаната в договора воля на страните същият отговаря на дефиницията на договора за изработка, дадена с нормата на чл. 258 от ЗЗД – „изпълнителят се задължава на свой риск да изработи нещо, съгласно поръчката на другата страна, а последната - да заплати възнаграждение“. Основното задължение на изпълнителя като страна по договора за изработка е да изпълни възложената му работа, съобразно поръчката на възложителя, и да му я предаде, а основното право – правото на възнаграждение за извършената и приета работа. Основните задължения на възложителя се свеждат до задължението да приеме извършената съгласно договора работа и до задължението да заплати на изпълнителя възнаграждение за приетата работа, а правата му – до право да откаже приемане на работата, която не съответства на поръчката му, до правата по чл. 265 от ЗЗД – при отклонения от поръчката, до правото на отказ от договора при наличие на предпоставките по чл. 268 от ЗЗД.

В процесния случай ищецът се е задължил да предостави право на ползване на софтуер за управление на стопанството и четци за ушни марки, инсталиране и доставката и тестването на четците за ушни марки и провеждане на обучение за работа с тях в полза на ответника срещу заплащането от негова страна на възнаграждение.

С оглед на изложеното, следва да се направи извод, че договорът за изработка е изпълнен в частите и до етапите, които не зависят от съдействие на възложителя – изработване на софтуер за управление на стопанството и ушни миди. В неизпълнената част следва да се направи извод, че неизпълнението се дължи на неосказване на необходимото и предвидено в договора съдействие от страна на възложителя, тъй като всички срокове за внедряване на изработения софтуер (инсталиране, доставката и тестването на четците за ушни марки и провеждане на обучение за работа с тях), визирани в чл. 2 от договора, са поставени в зависимост от приемане и одобрение на изработеното от възложителя, който преди това той е бил длъжен да посочи 13 бр. крайни бенифициенти-лицензополучатели и график за инсталиране на софтуера (чл. 3 от договора). А това, че възложителят не е изпълнил тези си задължения, които е поканен на 08.02.2022 г. да изпълни се установява от обстоятелството, че същият не е отговорил на отправената покана. В подкрепа на горното е и фактът, че липсват доказателства, а и твърдения от ответника, че като възложител е проявил каквато и да е заинтересованост от изпълнението на договора за възлагане, до изявлението за разваляне от 10.08.2022 г. (предложение на ответника към ищеца за прекратяване на договора по взаимно съгласие без бъдещи претенции на страните с дата 08.08.2022 г.). Гореизложеното води до извод, че е налице отказ от страна на възложителя да окаже предвиденото дължимо и необходимо съдействие. Това поведение на възложителя представлява негова забава като кредитор, по смисъла на чл. 95 от ЗЗД. А съобразно разпоредбата на чл. 96 от ЗЗД, ако и длъжникът е бил в забава, той се освобождава от нейните последици. Следователно, дори и ищцовото дружество да е било в забава, същото

се освобождава от нейните последици, тъй като липсващото съдействие от кредитора и неприемане на изпълненото по договора, е единствената причина за неизпълнението.

С чл. 4 от договора е договорена обща цена за изпълнението му в размер на сумата 49 907.00 лв. без ДДС.

В чл. 4, ал. 2 от договора е уговорено, че аванс в размер на 50% се изплаща в срок до 5 работни дни след подписване на договора. С Анекс от 04.02.2022 г. бил променен и срокът за заплащане на аванса като била фиксирана датата – до 30.04.2022 г.

При тези факти обаче, съдът намира, че поради забавата на ответника задълженията на ищеца по договора не са били изпълнени в цялост към 15.06.2022 г., който срок страните са договорили за доставка на софтуера и останалите съпровождащи дейности, доколкото ответникът не е съдействал на ищеца за изпълнението на задълженията му по договора, в нарушение на чл. 3, чл. 12 и чл. 14 от същия, поради което е изпълнена хипотезата на чл. 95 от ЗЗД.

Няма данни след тази дата съществуващата между страните облигационна връзка да е прекратена било то поради прекратяване на договора, било то поради неговото разваляне. А и кредиторът не може да развали договора, защото длъжникът е изправен.

В случая с оглед характера и предмета на договора (изработване на софтуер и неговото въвеждане в експлоатация) е неприложима разпоредбата на чл. 97 от ЗЗД. Нито изработеният софтуер, нито съпровождащите го действията по инсталиране, доставката и тестването на четците за ушни марки и провеждане на обучение за работа с тях могат да се въведат под хипотезата на тази правна норма (дължимото да са предаде за пазене в подходящо място, определено от районния съд по местоизпълнението, а когато то по естеството си не може да се вложи, длъжникът да предизвести кредитора да поиска от районния съд да му разреши да продаде дължимото и получената сума да внесе в банка на името на кредитора). Софтуерът е специфичен трудов резултат, който може да се обективира единствено на подходящ за същия хардуер. Той не следва общия режим на вещите, чието владение може да бъде предоставено с предаването им. Горната неприложимост на чл. 97 от ЗЗД към конкретната хипотеза се обяснява с обстоятелството, че посочената разпоредба и най-вече предвидените в закона възможности за освобождаване на длъжника от отговорност, са приети в контекста на обществени отношения и нормативна уредба, различаващи се в голяма степен от съвременните.

В случая ответникът се позовава на правото по чл. 268 от ГПК, като провопогасяващо възражение относно възникналата между страните облигационна връзка.

Настоящата инстанция обаче намира, че поначало отказът по смисъла на чл. 268 от ЗЗД не може да бъде основан на виновно неизпълнение на договора за изработка от страна на изпълнителя, каквото твърди на първо място ответникът в отговора на исковата молба (че ищецът не е предприел никакви действия по изпълнението на договора). Разпоредбата на чл. 268 от ЗЗД, на която се позовава ответникът, предвижда специален случай на прекратяване на договор за изработка в хода на изпълнението му без вина на изпълнителя и урежда

специфичните последици на това прекратяване. В нея е предвидено, че възложителят има право да се откаже от договора за в бъдеще, ако са налице основателни причини за прекратяване на договорното правоотношение. От тази гледна точка, съдът счита, че едно виновно неизпълнение на договора на изработка от страна на изпълнителя, дори и да е налице, не обосновава приложението на чл. 268 от ЗЗД и не съставлява „основателна причина“ за отказ от договора по смисъла на същата разпоредба. В практиката на ВКС се приема, че основателните причини по смисъла на чл. 268 от ЗЗД са обстоятелства, които са извън правоотношението между поръчващия и изпълнителя, но са във връзка с договора за изработка, тъй като мотивират възложителят да преустанови договорната връзка. В тази насока е произнасянето по Решение № 84/19.07.2011 г., постановено по т. д. № 494/2010 г. по описа на ВКС, II т. о. В случая ответникът не твърди действието на процесния договор да е преустановено по негова инициатива занапред, а напротив - позовава се на прекратяването му с обратно действие. Освен това на първо място той не твърди, че причината за прекратяването са обстоятелства, извън правоотношенията между страните по тази сделка, а напротив – заявява, че фактът, който е довел до възникване на правото му да прекрати действието на договора е неизпълнението на поетите с него задължения от насрещната страна по тази сделка (че ищецът не е предприел никакви действия по изпълнението на договора). При такова неизпълнение законът предвижда други санкционни последици, включая и правото на разваляне на договора по смисъла на чл. 262, ал. 1 от ЗЗД, но не и право на отказ от него на основание чл. 268 от ЗЗД. Различни от тези обстоятелства ответникът твърди едва с отговора на въззивната жалба, извън срока по чл. 133 от ГПК. Въведеното от ответника с отговора на исковата молба обстоятелство, че за същия не е налице интерес от продължаването на договора, поради липса на финансиране не може да се квалифицира, като такова по смисъла на чл. 268 от ЗЗД. Липсата на средства се отнася до субективна, а не до обективна причина. В т. см. Решение № 50164/23.12.2022 г. на ВКС по т. д. № 1160/2021 г., I т. о., ТК. В случая не е обоснована от ответника основателна причина за оттегляне на поръчката, отказ от договора за изработка на софтуер по смисъла на чл. 268 от ЗЗД.

Освен това в случая отказът от договора от страна на възложителя макар да е обективиран в писмена форма (в каквато форма е сключен и договорът за изработка), не е заявен е ясно и категорично. Изпратеното до изпълнителя на 10.08.2022 г. предложение за прекратяване на договора по взаимно съгласие от изпълнителя не съдържа мотиви, които могат да се подведат под разпоредбата на чл. 268 от ЗЗД. Нещо повече това предложение не съдържа никакви мотиви. Нормалното развитие на договора предполага изпълнение на поетите от съконтрагентите договорни задължения. За да преустанови изпълнението на задълженията си по договора за изработка на софтуер и съпровождащите го действия, изпълнителят следва да е сигурен, че възложителят се отказва от сделката, тъй като в противен случай при неизпълнение на задълженията от страна на изпълнителя за възложителя биха възникнали вреди. Поради това оттеглянето на поръчката трябва да бъде ясно и недвусмислено изразено и да достигне до знанието на изпълнителя по начин, който не създава съмнение за прекратяване на договорната връзка на това основание. Не така,

както посочихме по-горе, е в конкретния случай.

Следователно ответникът не въвежда в предмета на делото като правопораждащи факти обстоятелства, различни от неизпълнението на сключения договор и породеното за него от това право да преустанови действието му с обратна сила, поради което трябва да се приеме, че съдът е сезиран с осъдителен иск за заплащане на сума в размер 29 944.20 лв. с ДДС (авансово плащане), който е с правна квалификация чл. 266, ал. 1 от ЗЗД и възражението му с правно основание чл. 268 от ЗЗД е неоснователно.

Първоинстанционният съд неправилно е възприел фактическата обстановка, в резултат на което е приложил неправилно материалния закон. Представените доказателства не установяват, че на 10.08.2022 г. ответникът - възложител е оттеглил ясно и категорично поръчката по договора за изработване на софтуер, нито че такова оттегляне е доведено до знанието на ищеца – изпълнител, нито че е налице „обективна причина“ по смисъла на чл. 268 от ЗЗД. Направеното по e-mail предложение на ответника към ищеца за прекратяване на договора по взаимно съгласие без бъдещи претенции на страните, на което първоинстанционният съд се е позовал, не удостоверява изрично становище на възложителя за отказ от сделката, отговарящи на изискванията на чл. 268 от ЗЗД, доколкото е направено предложение и то да бъде прието от противната страна за прекратяване на договор по взаимно съгласие.

Поради изложените съображения направеният от първостепенния съд извод, че възложителят е упражнил правото си по чл. 268 от ЗЗД, като се е отказал от сключения договор, е неправилен.

Установява се, че възложеното от страна на ответника е било изпълнено от ищеца до етапа, до който не му е оказано необходимото съдействие. Изработен е необходимия софтуер, издадена е фактура за договорения аванс, преди от ответното дружество да е заявен отказ от договора, без да е било налице основание за това. Съдът намира, че макар и да липсва приемо-предавателен протокол за приемане на извършеното, с оглед неосъществяването от ответника, работата по изработка на софтуера следва да се счете за извършена. За изработеното се следва дължимото възнаграждение. В случая се претендира дължимия аванс. Настъпил е и падежа за това плащане (30.04.2022 г.). Стойността на изработеното, т.е. договорената цена следва да се приеме, че е такава съобразно посоченото в договора. Такава стойност следва да се приеме и за незаплатения претендиран аванс. Ответникът не спори, че не е заплатил аванса, поради което същият се дължи. Съдът намира, че на основание чл. 266 от ЗЗД се следва дължимото договорено възнаграждение за изработеното. Липсва конкретно възражение за недостатъци по изработеното и за неприемане на така възложеното. Отказът готовия продукт да се ползва от страна на ответника не освобождава същия от заплащане на договорената цена и същата се дължи. В случая разпоредбата на чл. 268 от ЗЗД, на която се е позовал ответникът, касаеща договора за изработка следва да се тълкува в смисъл, че поръчващия може да се откаже от възложената работа след нейното започване, но отново дължи разходите за извършеното, стойността на извършената работа и печалбата, който изпълнителя би получил. По аргумент на по-силното

основание същия дължи договорената цена след като възложеното е било изработено, макар и ответникът да не започнал да го ползва. Предвид на това, както и установеното извършване на работата по делото мотивира съдът да приеме, че стойността на извършеното се следва от страна на ответника възложител.

Поради това, че част от изпълнението на договора приключва с изработването на софтуера (аргумент от чл. 2 от договора и поканата от страна на изпълнителя, че е готов да изпълни възложеното от 08.02.2022 г.), поради което и оттеглянето на поръчката е направено от ответника преди приключване на договора, но след изработване на възложения софтуер, поради което възложителят е длъжен да заплати на изпълнителя уговорения аванс, като част от възнаграждението за извършената работа в размер на 29 944.20 лв. по чл. 4 от договора с включен ДДС. В този случай дължими са и сумата от 1 372.45 лв., обезщетение за вреди от забава в плащане на горното вземане, законната лихва по чл. 86 от ЗЗД за времето от 30.04.2022 г. до 11.10.2022 г., законна лихва върху главницата от датата на предявяване на исквете до окончателното изплащане на вземането.

По изложените съображения, съдът приема, че предявеният от „ВИП Софтуер“ ООД, гр. Русе против Национална овцевъдна и козевъдна асоциация“, гр. Велико Търново иск с правно основание чл. 266, ал. 1 от ЗЗД за заплащане на сумата от 29 944.20 лв. аванс по чл. 4 от договора с включен ДДС е основателен и доказан.

С оглед на това основателна се явява и акцесорната претенция по чл. 86, ал. 1 от ЗЗД в размер на сумата от 1 372.45 лв., за времето от 30.04.2022 г. до 11.10.2022 г.

Въз основа на установеното по делото, че ответникът е неизправна страна по процесното правоотношение неоснователно се явява и възражението му за прихващане по чл. 92 от ЗЗД във вр. с чл. 17 от договора за сумата от 4 990.70 лв.

Предвид гореизложеното първоинстанционното решение по предявения иск, включително по акцесорната претенция за лихва и в частта за разноските следва да се отмени, а въззивната жалба да бъде уважена, като бъдат присъдени претендираните суми по предявените иски.

С оглед изхода на спора пред въззивната инстанция ответникът следва да бъде осъден да заплати на ищеца направените разноси пред първоинстанционния и въззивния съд общ в размер на 5 024.01 лв. (3 197.67 лв. – за първоинстанционното производство, от които 1 252.67 лв. - държавна такса, 1 200 лв. - адвокатско възнаграждение, 400 лв. - депозит за вещо лице и 345 лв. - разноси по обезпечителното производство, 1 826.34 лв. – за въззивното производство, от които 626.34 лв. - държавна такса и 1 200 лв. - адвокатско възнаграждение), на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК. Претендираните разноси по изпълнителното производство не се дължат в настоящия процес, а следва се претендират в образуваното изпълнително производство.

По изложените съображения и на основание чл. 271, ал. 1, предл. второ от ГПК, Апелативен съд – Велико Търново

РЕШИ:

.

ОТМЕНЯ Решение № 97/23.10.2023 год., постановено по т. д. № 3/2023 г. по описа на Окръжен съд – Велико Търново, вместо което

ПОСТАНОВИ:

ОСЪЖДА „Национална овцевъдна и козевъдна асоциация“, ЕИК 176041901, със седалище и адрес на управление: гр. Велико Търново, *****, представлявано от С. К. – председател на УС да заплати на „ВИП Софтуер“ ООД, ЕИК 117548397, със седалище и адрес на управление: гр. Русе, *****, представляван от П. Ч. – управител сумата от 29 944.20 (двадесет и девет хиляди деветстотин четиридесет и четири лв. и 20 ст.) лв. с ДДС - аванс по чл. 4 от Договор от 05.01.2022 г., на основание чл. 266, ал. 1 от ЗЗД; сумата от 1 372.45 (хиляда триста седемдесет и два лв. и 45 ст.) лв., лихва за времето от 30.04.2022 г. до 11.10.2022 г., на основание чл. 86, ал. 1 от ЗЗД.

ОСЪЖДА „Национална овцевъдна и козевъдна асоциация“, ЕИК 176041901, със седалище и адрес на управление: гр. Велико Търново, *****, представлявано от С. К. – председател на УС да заплати на „ВИП Софтуер“ ООД, ЕИК 117548397, със седалище и адрес на управление: гр. Русе, *****, представляван от П. Ч. – управител сумата от 5 024.01 (пет хиляди двадесет и четири лв. и 1 ст.) лв. – разноски пред двете инстанции, на основание, чл. 78, ал. 1 от ГПК.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Върховен касационен съд на Република България в едномесечен срок от съобщението до страните, че същото е изготвено, при наличие на предпоставките, визирани в чл. 280 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____